

Βάρκες - Από τον Marcel Durand

Βάρκες (Πέρης Ιερεμιιάδης)

Έκθεση – Μάρτιος 1995

Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών – Παράρτημα
Πειραιά

Από τον Marcel Durand, πρώην Διευθυντή
του Παραρτήματος Πειραιά του Γαλλικού

Βάρκες. "Ας πούμε ότι τά έργα που αποτελούν την τελευταία δουλειά του Πέρη Ιερεμιιάδη έχουν ως θέμα τις βάρκες. Βάρκες ξεχασμένες στην άμμο, ξεπλωμένες στη γάστρα τους, χωρίς να έχουν ακόμα στεγνώσει απ' τις ψεκασμένες της θάλασσας, έτοιμες για ένα ακόμα σαλπάρισμα, βάρκες ξεπετσωμένες, που ψυχομαχούν, που δέ θυμίζουν τίποτα από τό παρελθόν τους. Σάν σέ σελίδα εγκυκλοπαιδείας αποκαλύπτουν από διάφορες γωνίες τά μέρη τους, τίς άρμους, τά στραβόζυλα, τό σχέδιό τους. Καί δέν προβάλλονται στό βάθος κάποιου ποιητικού γαλάζιου όρμίσκου, πάνω στόν πολύχρωμο καμβά μιās έρημης άκτής ή πάνω στην άχνή γραμμή του όρίζοντα. Τοπίο γι' αυτές τίς βάρκες είναι ή άδρή έπιφάνεια ενός χαρτιού στό χρώμα του ξύλου, που 'χει κρατήσει τούς πόρους, τούς ρόζους, τά νερά του. Βάρκες όρφανές, χωρίς θάλασσα, κύματα, ταξιδευτές. Σχέδια. Τίποτα τό ειδυλλιακό. Τίποτα τό ρομαντικό. Σ' αυτά δέ λειτουργούν οι συνειρμοί λέξεων ή άντικειμένων. Ο καλλιτέχνης μαθαίνει τίς ειαίσθητες αρχιτεκτονικές τους, τίς σύνθετες άνατομίες τους. Τά μολύβια βυθίζονται μέσα στό μπλέ της φλέβας, στό κόκκινο της άρτηρίας, στό άσπρο των σπλάχνων και άναζητούν την ψυχή αυτών των θαλασσινών ύπάρξεων που γέννησε τό ανθρώπινο χέρι. Τά μολύβια άκολουθούν την πορεία του σκαρπέλου, του δράπανου, της πλάνης. Ο Ιερεμιιάδης χτίζει απ' τή στεριά, μέ άνασχηωμένα τά μανίκια. Μόνο τό βλέμμα άκουμπάει τή θάλασσα.

Οι ζωγραφίες του Πέρη Ιερεμιιάδη ζετυλίζουν τό νήμα της ζωής μιās βάρκας, ξαναγυρίζοντας σ' εκείνο τό όριακό σημείο που χωρίζει την ύπαρξη απ' την άνυπαρξία. Ληξιαρχική πράξη γεννήσεως μιās βάρκας, ληξιαρχική πράξη γεννήσεως ενός έργου. Σύμπτωση και των δύο. Κίνηση άπόλυτης έλευθερίας που αφήνει τό έργο άνοιχτό, άνεκπλήρωτο. Ποιό έργο όμως ολοκληρώθηκε; Δέν είναι ή τέχνη, τό όχι που ψιθυρίζει, ή σιωπή του καμβά, τό κενό που αφήνουν τά σύμβολα; Σάν τον Bonnard που μιά μέρα, σ' ένα Μουσείο, ξεγελώντας τούς φύλακες, πρόσθεσε μιά κόκκινη πινελιά σ' ένα πίνακά του, μπορούμε νά φανταστούμε τον Ιερεμιιάδη νά παρεμβαίνει για να προχωρήσει κι άλλο την αυτοψία.

Σχέδια από βάρκες λοιπόν. Νά είναι όμως οι βάρκες τό θέμα; Μπορείς νά κλείσεις τή ζωγραφική σ' ένα θέμα; Ο Flaubert έμπνεύστηκε την *Madame Bovary*, «μιά ιστορία για τό τίποτα» όπως τή χαρακτήρισε ο ίδιος, παρατηρώντας τά παιχνίδια του φωτός στό μάρμαρα της Ακρόπολης. Θά 'λεγα πώς κάπως έτσι αυτά τά «σχεδιάσματα για τό τίποτα» γεννήθηκαν από τούς αντικατοπτρισμούς του φωτός εκεί που τό νερό άγγίζει τή στεριά, εκεί που οι φάλαινες και οι βάρκες έρχονται για νά γενήσουν και νά άναπαυθούν.

MARCEL DURAND